

Noardlike Fryske Wâlden

Kuipersweg 5
9285 SN Buitenpost

t (0511) 745 200

e info@noardlikefryskewalden.nl

i www.noardlikefryskewalden.nl

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Programmteam GLB NSP
t.a.v. Zienswijze concept S-MER en samenvatting NSP
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Contactpersoon : Wout van Vulpen
Onderwerp : Zienswijze op het concept S-MER en samenvatting NSP.
Kenmerk : B004_ Zienswijze op het concept S-MER en samenvatting NSP.
Datum : 20 januari 2022

Geacht programmteam,

Hierbij ontvangt u vanuit vereniging Noardlike Fryske Wâlden (NFW) een zienswijze op het concept S-MER en samenvatting NSP.
Het betreft de onderstaande onderwerpen;

GLMC 4 Bufferstroken:

In het NSP wordt aangegeven dat de waterkwaliteit in Nederland niet voldoet aan de doelstellingen KRW. Er zit o.a. te veel nitraat in het oppervlakte water is de stelling. Als voorbeeld; het bedrijf van een van de NFW deelnemers is aangesloten bij het LEI en vanuit het LEI wordt op de percelen van dat bedrijf al 24 jaar door het RIVM het oppervlakte water gemonitord. Uit de onderzoeksresultaten van het RIVM blijkt dat het gemiddelde Nitraat gehalte in deze regio gemiddeld op 20 ligt en daarmee ver onder het landelijk gemiddelde. Het kan niet zo zijn dat de schone gebieden in Nederland dezelfde maatregelen krijgen dan de vervuilde gebieden.

- Het bestuur van NFW is dan ook van mening dat maatregelen met betrekking tot de kwaliteit van het oppervlakte water regionaal zouden moeten gelden.

Daarnaast leveren bufferstroken in een coulisselandschap, zoals veel voorkomend in het NFW werkgebied met bijvoorbeeld op een bedrijf met een gemiddelde grote van 2 hectare per perceel, veel meer nadelen op dan in een regio waar de percelen veel groter zijn. Voor de percelen in een coulisselandschap betekent het dat deze door de bufferstroken een grote aanslag doen op de landbouwkundige waarde en gebruik van de grond. Daarnaast is er een stimulans opgenomen voor kruidenrijke grasland randen. Hierbij hoeft maar 1 meter bufferstrook gehanteerd te worden. Ook hiervoor geldt dat dit regionaal moet worden bekeken. Verder wordt er genoemd dat voor percelen geldt dat een bufferstrook nooit meer dan 5% van het perceel hoeft te zijn. Dit houdt wel in dat 5% van dit voorbeeld bedrijf meer dan 10 hectare beslaat terwijl de doelstellingen al behaald zijn.

Noardlike Fryske Wâlden

Kuipersweg 5
9285 SN Buitenpost

t (0511) 745 200

e info@noardlikefryskewalden.nl

i www.noardlikefryskewalden.nl

- Voor het onderdeel bufferstroken staat het bestuur van NFW voor een regionale aanpak in verband met de verscheidenheid in directe consequenties in de bedrijfsvoering.

GLMC 7 Vruchtwisseling bouwland:

Een volgteelt (een vanggewas, en dat kan ook een rustgewas zijn) na de hoofdteelt binnen hetzelfde jaar wordt vanuit het GLB ook beschouwd als rotatie. Graan, bijvoorbeeld wintertarwe, wordt als een rustgewas erkend. Voor continue teelt van rustgewassen (o.a. graan en tijdelijk grasland) geldt de noodzaak tot rotatie niet. Daarnaast moet, in aansluiting op het 7^e AP, minimaal eens per vier jaar een rustgewas als hoofdteelt geteeld worden per 2023 op zand en löss. Vanaf 2027 geldt dit eens per 3 jaar. Gecertificeerde biologische landbouwbedrijven zijn uitgezonderd.

Wat is de achterliggende gedachte van deze regeling voor een bedrijf met 80% grasland en 20% bouwland? Voor melkveehouders met maïsteelt op de percelen die niet geweid kunnen worden heeft deze regeling tot gevolg dat er meer blijvend grasland, en dus ook grasland wat al meer dan 40 jaar als grasland wordt gebruikt omgeploegd wordt voor de maïsteelt. Deze regel staat dus haaks op GLMC 1 waarin het idee is dat het aandeel blijvend grasland gelijk blijft t.o.v. referentie jaar 2018.

Daarnaast gaat dit dan ten koste van de percelen waarop geweid wordt, want de meeste boeren hebben geen 100% huiskavel, terwijl in GLMC 8 verlengde weidegang wordt gestimuleerd. Minder maïs teelt levert ook nog eens meer CO₂ en Stikstof uitstoot op, omdat maïs een energie gewas is wat de benutting van gras verhoogd.

Na 4 jaar is bij deze regeling het % blijvend grasland met 20% gezakt. Vaak zijn dit ook nog eens hele oude graslanden met een hogere biodiversiteit en past dit dus slecht in de praktijk. Voor de melkveehouderij bedrijven met maïsteelt zou 1x in de 4 jaar een teelt van MKS (maïs kolven schroot) een oplossing bieden. Dit is namelijk ook een teelt wat de organische stof verhoogd.

- Advies is de regeling zo aan te passen dat de negatieve effecten van de regeling, het haaks staan op GLMC1, komen te vervallen.

Noardlike Fryske Wâlden

Kuipersweg 5
9285 SN Buitenpost

t (0511) 745 200

e info@noardlikefryskewalden.nl

i www.noardlikefryskewalden.nl

GLMC 8b

In het NSP wordt de aanleg, behoud en beheer op verschillende manieren ondersteund. De landschapselementen (houtopstanden en sloten) worden onderdeel van de subsidiabele landbouwgrond. Om te voldoen aan de voorwaarden voor de basispremie, moeten de landschapselementen in stand worden gehouden (GLMC 8b). Het maximale aantal bomen dat per hectare is toegestaan wordt verhoogd van 50 naar 100. Er wordt tenslotte 4% niet-productief areaal verplicht gesteld (uit te breiden met 7% met steun vanuit de eco-regeling). **In de activiteiten binnen de eco-regeling wordt jaarlijks onderhoud aan landschapselementen in het hele land subsidiabel.** Meerjarig onderhoud telt mee in het puntensysteem, en kan worden vergoed door bijvoorbeeld het ANLb.

Betekent dit dat jaarlijks onderhoud/beheer niet meer als pakketactiviteit via ANLb kan worden aangevraagd?

In het bepalen van een kwalitatieve ruimtelijke configuratie voor de gebiedsaanvraag van ANLb is het pakket jaarlijks onderhoud/beheer voor NFW een belangrijk pakket. Met name voor de landschapselementen die (tijdelijk) buiten de hakhoutbeheercyclus vallen in verband met een goede biotoop voor doelsoorten is het beschikbaar hebben van het pakket jaarlijks beheer een belangrijk onderdeel wat niet los kan staan van ANLb beleid. Het betreft dan vooral de oudere landschapselementen die van groot belang zijn voor bepaalde doelsoorten zoals in het gebied van NFW de Gekraagde Roodstaart die zijn biotoop heeft in holtes van oude bomen.

- NFW pleit er dan ook voor het pakket jaarlijks beheer in de ANLb regeling te behouden.

Kleinschaligheid:

De kleinschaligheidstoeslag wordt voor 2023 nog niet meegenomen omdat hier nog meer onderzoek naar moet worden gedaan.

In het gebied van de Noardlike Fryske Wâlden (NFW) is in 2020 een GLB pilot uitgevoerd i.o.v. het Ministerie, waarin de kleinschaligheid al is getest.

Ook al eerder in 2013 heeft NFW in de toenmalige GLB pilot de kleinschaligheid uitvoerig getest incl. omzooming.

Vraag van het bestuur van NFW is welke informatie nu dan nog ontbreekt om tot toekenning van kleinschaligheidstoeslag over te gaan?

- Standpunt van het bestuur van NFW is dat er voldoende informatie is waaruit blijkt dat kleinschalig landschap van grote waarde is en extra biodiversiteitswaarde oplevert maar ook dat de kleinschaligheid van landschap grote handicaps opleveren in een efficiënte bedrijfsvoering wat pleit én rechtvaardigt dat er een structurele vergoeding aan wordt toegekend.

Noardlike Fryske Wâlden

Kuipersweg 5
9285 SN Buitenpost

t (0511) 745 200

e info@noardlikefryskewalden.nl

i www.noardlikefryskewalden.nl

Ecomaatregelen:

De mogelijkheid voor boeren om aan de eco-regeling mee te doen wordt in belangrijke mate bepaald door welk budget hiervoor beschikbaar is. Daarnaast is het op vrijwillige basis en ontbreekt een structureel karakter.

Uit oogpunt van behoud en ontwikkeling van ecologische kwaliteit wordt er binnen NFW in kader van ANLb gewerkt vanuit een ruimtelijke configuratie.

Deze werkwijze streeft naar een zo hoog mogelijke aaneengeslotenheid van vormen van beheer. Uit ecologisch onderzoek is gebleken dat dát de hoogste mate van biodiversiteitswaarde oplevert en optimaal behoud en ontwikkeling van (beschermde) soorten als resultaat heeft.

- Het bestuur van NFW pleit voor een structureel karakter van maatregelen inclusief een marktconforme kostendekkende beheervergoeding. Dát draagt bij aan de ontwikkeling van biodiversiteit en ondersteund boeren in de transitie naar Natuur Inclusieve Landbouw.

Administratieve Lastendruk:

Het NSP is voor “gewone boeren” ingewikkeld. Binnen de vereniging NFW wordt van onderop gewerkt dat wil zeggen dat de ambitie én motivatie vanuit het gebied zelf moet komen. Dat houdt in dat praktische boeren en tuinders zelf kunnen aanhaken, zonder de hulp van adviseurs. Zoals het Plan er nu uitziet, wordt dat een grote uitdaging.

Het puntensysteem dat de overheid wil hanteren voor de eco-regeling, moet eenvoudig zijn voor de gebruikers: de boeren en tuinders. Het moet aansluiten bij puntensystemen en wegingsfactoren die in de ketens worden gehanteerd. Daardoor ontstaat synergie: publieke en private prikkels zijn zoveel mogelijk gelijkgericht en kunnen door stapeling van beloningen het verdienvermogen weer vergroten. Dat geldt in het bijzonder voor het werken met kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Dit onderwerp verdient meer aandacht in het concept-NSP.

- Het bestuur van NFW roept de Nederlandse regering op om structureel te kiezen voor eenvoud en daarmee een verlaging van de administratieve lastendruk.

Beheervergoedingen:

Op de voorpagina van de Samenvatting Nationaal Strategisch Plan staat de tekst;

“Toekomstbestendig boeren sterker belonen”

Boeren worden vanuit de samenleving gevraagd via het leveren van Groene en Blauwe diensten de transitie naar Natuur Inclusieve Landbouw te realiseren waardoor naast het leveren van veilig en voldoende voedsel productie plaatsvindt in balans met leefomgeving. Daar hoort een passende beloning bij.

Op dit moment zijn de beheervergoedingen niet kostendekkend en gaat het uitvoeren van maatregelen ten koste van het netto bedrijfsresultaat.

Het bestuur van NFW pleit voor:

- Het instellen van marktconforme- en kostendekkende beheervergoedingen
- Het instellen van jaarlijkse inflatiecorrecties op de beheervergoedingen
- Het instellen van meerjarige (langer dan 1 of 6 jaar) beheervergoedingen die structureel onderdeel uitmaken van de exploitatie van de onderneming zodat ondernemers dit in hun meer-jaren bedrijfsplannen kunnen opnemen.

Noardlike Fryske Wâlden

Kuipersweg 5
9285 SN Buitenpost

t (0511) 745 200

e info@noardlikefryskewalden.nl

i www.noardlikefryskewalden.nl

Leveren de genoemde punten vragen bij u op of wenst u een nadere toelichting op onderdelen, dan is het bestuur van vereniging Noardlike Fryske Wâlden daartoe gaarne bereid. Hiervoor kunt u contact opnemen via E-mail, secretaris@noardlikefryskewalden.nl of telefonisch op werkdagen met de Algemeen Secretaris van NFW, W.J. van Vulpen 06-43452380

Met vriendelijke groeten,

Wout van Vulpen
Algemeen Secretaris / Directeur